

ชื่อวิทยานิพนธ์	การปฏิรูปสังคมของเคาะลีฟะฮ์สุลฎัน อิบน์ อับดุลอะซิซ
ผู้เขียน	นายอาหะมะกอซีย์ กาชอ
สาขาวิชา	อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาชีวประวัติของเคาะลีฟะฮ์สุลฎัน อิบน์ อับดุลอะซิซ 2. ศึกษาการปฏิรูปสังคมของเคาะลีฟะฮ์สุลฎัน อิบน์ อับดุลอะซิซ 3. ศึกษาหลักการการบริหารและการจัดการของเคาะลีฟะฮ์สุลฎัน อิบน์ อับดุลอะซิซ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเอกสารโดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชีวประวัติเคาะลีฟะฮ์สุลฎัน อิบน์ อับดุลอะซิซ การปฏิรูปสังคมในสมัยของเคาะลีฟะฮ์สุลฎัน อิบน์ อับดุลอะซิซ ทั้งเอกสารปฐมภูมิทุติยภูมิและตติยภูมิ ตรวจสอบข้อมูลแยกข้อมูลตามหัวข้อใหญ่และย่อย แล้ววิเคราะห์แนวคิดของเคาะลีฟะฮ์สุลฎัน อิบน์ อับดุลอะซิซในการปฏิรูปสังคม

เคาะลีฟะฮ์สุลฎัน อิบน์ อับดุลอะซิซ (ค.ศ. 717-719) เป็นบุตรของอับดุลอะซิซ เคาะลีฟะฮ์สุลฎันที่แปดของราชวงศ์อุมัยยะฮ์ในซีเรีย ได้รับการศึกษาที่นครมะดีนะฮ์และมักกะฮ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านศาสนาในขณะที่ศึกษาในนครมะดีนะฮ์

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิรูปสังคมของเคาะลีฟะฮ์สุลฎัน อิบน์ อับดุลอะซิซแบ่งเป็น 4 ด้านต่อไปนี้

1. ด้านสังคม ท่านเป็นผู้สร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยเน้นให้ประชาชนได้มีการศึกษา คืนทรัพย์สินที่ราชวงศ์อุมัยยะฮ์ได้รับมาด้วยความอธรรมแก่เจ้าของ แก้ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยภายในประเทศ เชิญชวนประชาชนทำความดี และขจัดสิ่งต่างๆ ที่เป็นภัยต่อสังคม

2. ด้านการศึกษา ท่านพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ เปิดการเรียนการสอนอัล-กุรอาน กฎหมายอิสลามให้แก่ประชาชนในมัสยิดต่าง ๆ และให้คำตอบแทนแก่ครูที่สอนตามความเหมาะสม

3. ด้านการเมืองการปกครอง ท่านได้ยกเลิกภาษีอากรสำหรับผู้เข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม นำความยุติธรรมสู่สังคม และระงับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม

4. ด้านเศรษฐกิจ ท่านพัฒนาระบบการคลังรัฐ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและมั่นคง

ประชาชนมีฐานะดี ร่ำรวยอยู่ด้วยความสงบสุข

จากการวิจัยยังได้พบอีกว่า การปฏิรูปสังคมของเคาะลีฟะฮ์อุมัยร อิบน์ อับดุลอะซิซ ทั้งทางด้านสังคม การศึกษา การเมืองการปกครองและเศรษฐกิจมีผลต่อการพัฒนาสังคมด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของความยุติธรรม ความยำเกรงต่อพระเจ้า ความเสมอภาค เผยแพร่การศึกษา เศรษฐกิจเข้มแข็ง สิ่งเหล่านี้ทำให้ประชาชนในราชอาณาจักรอุมัยยะฮ์ในสมัยของท่านมีความเจริญรุ่งเรือง ทำให้ศาสนิกชนอื่นเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามเป็นจำนวนมาก

Thesis Title	Social Reform of Caliph ‘Umar Ibn ‘Abd al- ‘Aziz
Author	Mr. Ahamakosee kasor
Major Program	Islamic Studies
Academic Year	2004

Abstract

The research objective is to study the biography of the Caliph ‘Umar Ibn ‘Abd al- ‘Aziz and his social reform. Documentary approach was employed for data collection. The data sources consisted of primary, secondary and tertiary sources . The collected data were checked and elucidated into items and sub items, and then analyzed the concept of Social Reform in the era of the Caliph ‘Umar Ibn ‘Abd al- ‘Aziz.

‘Umar Ibn ‘Abd al- ‘Aziz (717- 719) was a son of the eighth caliph of Umayyah dynasty of Syria. He had been educated in Madinah and Makka. During his study in Madinah his reputation as an expert in Islamic studies is very well known.

The research results shew that the social Reform in the era of the Caliph ‘Umar Ibn ‘Abd al- ‘Aziz could be divided into 4 aspects as follows;

1. Social aspect : He was creative in social development including providing education to people, returning back the property injustice confiscated by Bani Umayyah, solving all national instability, calling people to do righteous, prohibiting all practices that were harmful to the social well - beings.

2. Educational aspect : Under his authority, he developed educational systems ,for example, he provided mosques as the centers for learning Qur’ān and Islamic study, besides offering suitable salaries to the teachers.

3. Political aspect : He gave up taxes for new Muslims, and established a justice system and stopped conflicts in the society.

4. Economic aspect : He established a state of financial system to promote the stable standard of living in order that all citizens would be happy with prosperity and

well being.

• More over, the findings also revealed that all aspects of the social reform which was committed by Caliph 'Umar Ibn 'Abd al- 'Aziz made people realize the necessity of social justice, Takwa, equity, spreading education and economic stability. The above realization extensively had brought about the prosperities to the citizen and also created a good atmosphere for non-Muslim to embrace Islam.

موضوع البحث :	إصلاحات إجتماعية لعمر بن عبد العزيز
الباحث :	عاهامقاسي كاسا
التخصص :	الدراسات الإسلامية
العام الدراسي :	٢٠٠٤

مستخلص البحث

يهدف البحث إلى دراسة تاريخ حياة الخليفة الأموي عمر بن عبد العزيز رضي الله عنه وإصلاحات التي حدثت في عهده ، وقد إستعان الباحث في كتابة البحث عن طريق جمع المعلومات المتعلقة بتاريخ حياته وإصلاحه الإجتماعي في عهده من المصادر الأولية والوثائق التاريخية ، حيث تم تقسيم الموضوع إلى عنوانين أساسية وفرعية تم من خلالها دراسة أفكار الخليفة عمر بن عبد العزيز في إصلاح المجتمع

الخليفة عمر بن عبد العزيز ٧١٧ - ٧١٩ م. هو ابن لعبد العزيز الخليفة الثامن ليني أمية في الشام ، وقد تلقى تعليمه الأولى في مكة والمدينة وفي أثناء دراسته في المدينة كان متفوقا وماهرا في علوم الدين

وقد توصل الباحث إلى النتائج الآتية :-

- ١- الناحية الإجتماعية : قام عمر بن عبد العزيز ببناء مجتمع نحو متقدم مزدهر مستعينا بالعلم وكان رد المظالم إلى أهلها وحل المشاكل التي تقع في البلاد بالعدل والقسط ودعوة الناس إلى الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر.
- ٢- الناحية التعليمية : أصلح الخليفة عمر نظام التعليم فاهتم بتدريس القرآن الكريم والعلوم الشرعية في المساجد، كما خصص للمدرسين رواتب مناسبة.
- ٣- الناحية السياسية : قام الخليفة عمر بإعفاء الجزية ممن دخل الإسلام كما قام بإخماد الفتن والنزاعات في المجتمع .
- ٤- الناحية الاقتصادية : كان لعمر بن عبد العزيز دور كبير وبارز في إصلاح بيت المال مما جعل الإقتصاد راسخا مطمئنا في عهده ، وقد عاش الناس في رخاء وغني حتى لم يبق هناك محتاج ولا فقير

ومن نتائج البحث أيضا أن إصلاحات عمر بن عبد العزيز سواء في المجال الإجتماعي او التعليمي او السياسي كان لها تأثيرات واضحة التي أدت الى نشر العدل وعمل الناس به وخوف الله وإشاعة المساواة ونشر العلم والمعرفة مما أدى إلى التقدم والإزدهار وازدياد دخول الناس في الإسلام